

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ യുദ്ധകാണ്ഡേ

॥ ദ്വാവിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ദ്വാവിംശഃ സർഗഃ ॥

സമുദ്രസ്യ സമ്മത്യാ നലേന സാഗരോപരി
ശതയോജനവിസ്കൃതസേതോർനിർമാണം തേന ശ്രീരാമപ്രഭൃതിഭിഃ
സഹ വാനരസേനായാഃ പരേ പാരേ ഗമനം തത്ര നിവേശനം ച

അഥോവാച രഘുശ്രേഷ്ഠഃ
സാഗരം ദാരൂണം വചഃ |
അദ്യ ത്യാം ശോഷയിഷ്യാമി
സപാതാലം മഹാർണവ ॥6.22.1 ॥

ശരനിർദഗ്ധതോയസ്യ
പരിശുഷ്കസ്യ സാഗര |
മയാ നിഹതസത്യസ്യ
പാംസുരുത്പദ്യതേ മഹാൻ ॥6.22.2 ॥

മത്കാർമുകവിസൃഷ്ടേന
ശരവർഷേണ സാഗര |
പരം തീരം ഗമിഷ്യന്തി
പദ്ഭിരേവ പ്ലവംഗമാഃ ॥6.22.3 ॥

വിചിൻവന്നാഭിജ്ഞാനാസി
പൗരുഷം നാപി വിക്രമം |

ദാനവാലയ സന്താപം

മത്തോ നാമ ഗമിഷ്യസി || 6.22.4 ||

ബ്രാഹ്മണോസ്ത്രേണ സംയോജ്യ

ബ്രഹ്മദണ്ഡനിഭം ശരം |

സംയോജ്യ ധനുഷി ശ്രേഷ്ഠേ

വിചകർഷ മഹാബലഃ || 6.22.5 ||

തസ്മിൻ വികൃഷ്ടേ സഹസാ

രാഘവേണ ശരാസനേ |

രോദസീ സമ്പഫാലേവ

പർവതാശ്ച ചകമ്പിരേ || 6.22.6 ||

തമശ്ച ലോകമാവദ്രേവ

ദിശശ്ച ന ചകാശിരേ |

പ്രതിചുക്ഷുഭിരേ ചാശു

സരാംസി സരിതസ്തഥാ || 6.22.7 ||

തിര്യക് ച സഹ നക്ഷത്രൈഃ

സംഗതൗ ചന്ദ്രഭാസ്കരൗ |

ഭാസ്കരാംശുഭിരാദീപ്തം

തമസാ ച സമാവൃതം || 6.22.8 ||

പ്രചകാശേ തദാജ്ജ്വലാശ -

മുൽകാശതവിദീപിതം |

അന്തരിക്ഷാച്ച നിർഘാതാ

നിർജ്ജഗുരതുലസ്വനാഃ || 6.22.9 ||

വപുഃപ്രകർഷേണ വവു -

ർഭിവ്യമാരുതപക്തയഃ |

ബഭഞ്ജ ച തദാ വൃക്ഷാ -
 ഞ്ജലദാനുദ്വഹൻമുഹുഃ || 6.22.10 ||

ആരുജ്ജംശൈവ ശൈലാഗ്രാ -
 ണ്ശീഖരാണി ബഭഞ്ജ ച |
 ദിവി ച സു മഹാമേഘാഃ
 സംഹതാഃ സമഹാസ്വനാഃ || 6.22.11 ||

മുമുചുർവൈദ്യുതാനഗ്നീം -
 സ്തേ മഹാശനയസ്തദാ |
 യാനി ഭൂതാനി ദൃശ്യാനി
 ചുക്രൂശുശ്ചാശനേഃ സമം || 6.22.12 ||

അദ്യശ്യാനി ച ഭൂതാനി
 മുമുചുർഭൈരവസ്വനം |
 ശിശ്യാഭേ ചാഭിഭൂതാനി
 സന്ത്രസ്താൻയുദ്വിജന്തി ച || 6.22.13 ||

സമ്പ്രവിവൃഥിരേ ചാപി
 ന ച പസ്പന്ദിരേ ഭയാത് |
 സഹ ഭൂതൈഃ സതോയോർമിഃ
 സനാഗഃ സഹരാക്ഷസഃ || 6.22.14 ||

സഹസാഭൂത് തതോ വേഗാദ്
 ഭീമവേഗോ മഹോദധിഃ |
 യോജനം വൃതിചക്രാമ
 വേലാമന്യത്ര സമ്പ്ലവാത് || 6.22.15 ||

തം തഥാ സമതിക്രാന്തം
 നാതിചക്രാമ രാഘവഃ |

സമുദ്ധതമമിത്രഘോ
രാമോ നദനദീപതിം || 6.22.16 ||

തതോ മധ്യാത് സമുദ്രസ്യ
സാഗരഃ സ്വയമുത്ഥിതഃ |
ഉദയാദ്രിമഹാശൈലാ -
ൻമേരോരിവ ദിവാകരഃ || 6.22.17 ||

പന്നഗൈഃ സഹ ദീപ്താസ്യൈഃ
സമുദ്രഃ പ്രത്യദുശ്യത |
സ്നിഗ്ധവൈദൂർയസങ്കാശോ
ജാംബുനദവിഭൂഷണഃ || 6.22.18 ||

രക്തമാൽയാംബരധരഃ
പദ്മപത്രനിഭേക്ഷണഃ |
സർവപുഷ്പമയീം ദിവ്യാം
ശിരസാ ധാരയൻ സ്രജം || 6.22.19 ||

ജാതരൂപമയൈശ്ചൈവ
തപനീയവിഭൂഷണൈഃ |
ആത്മജാനാം ച രത്നാനാം
ഭൂഷിതോ ഭൂഷണോത്തമൈഃ || 6.22.20 ||

ധാതുഭിർമണ്ഡിതഃ ശൈലോ
വിവിധൈർഹിമവാനിവ |
ഏകാവലീമധ്യഗതം
തരലം പാണ്ഡരപ്രഭം || 6.22.21 ||

വിപുലേനോരസാ ബിദ്ര -
ത്കൗസ്തുഭസ്യ സഹോദരം |

ആഘൂർണിതതരംഗഘോഃ
കാലികാനിലസങ്കുലഃ || 6.22.22 ||

ഗംഗാസിന്ധുപ്രധാനാഭി -
രാപഗാഭിഃ സമാവൃതഃ |
ഉദ്യർതിതമഹാഗ്രാഹഃ
സംഭ്രാന്തോരഗരാക്ഷസഃ || 6.22.23 ||

ദേവതാനാം സുരൂപാഭി -
ർനാനാരൂപാഭിരീശ്വരഃ |
സാഗരഃ സമുപക്രമ്യ
പൂർവമാമന്തരയ വീര്യവാൻ || 6.22.24 ||

അബ്രവീത് പ്രാഞ്ജലിർവാക്യം
രാഘവം ശരപാണിനം || 6.22.25 ||

പൃഥിവി വായുരാകാശ -
മാപോ ജ്യോതിശ്ച രാഘവ |
സ്വഭാവേ സൗമ്യ തിഷ്ഠന്തി
ശാശ്വതം മാർഗമാശ്രിതാഃ || 6.22.26 ||

തത്സ്വഭാവോ മമാപ്യേഷ
യദഗായോഹമപ്സവഃ |
വികാരസ്തു ഭവേദ് ഗായ
ഏതത് തേ പ്രവദാമ്യഹം || 6.22.27 ||

ന കാമാന ച ലോഭാദ് വാ
ന ഭയാത് പാർഥിവാത്മജ |
ഗ്രാഹനക്രാകുലജ്ജലം
സ്തംഭയേയം കഥഞ്ചന || 6.22.28 ||

വിധാസ്യേ യേന ഗന്താസി
 വിഷഹിഷ്യേപ്യഹം തമാ |
 ന ഗ്രാഹാ വിധമിഷ്യന്തി
 യാവത്സേനാ തരിഷ്യതി |
 ഹരീണാം തരണേ രാമ
 കരിഷ്യാമി യഥാ സ്ഥലം || 6.22.29 ||

തമബ്രവീത് തദാ രാമഃ
 ശൃണു മേ വരുണാലയ |
 അമോഘോഽയം മഹാബാണഃ
 കസ്മിൻ ദേശേ നിപാത്യതാം || 6.22.30 ||

രാമസ്യ വചനം ശ്രുത്വാ
 തം ച ദൃഷ്ട്വാ മഹാശരം |
 മഹോദധിർമഹാതേജാ
 രാഘവം വാക്യമബ്രവീത് || 6.22.31 ||

ഉത്തരേണാവകാശോഽസ്തി
 കശ്ചിത് പുൺയതരോ മമ |
 ദ്രുമകുൽയ ഇതി വ്യാതോ
 ലോകേ വ്യാതോ യഥാ ദവാൻ || 6.22.32 ||

ഉഗ്രദർശനകർമാണോ
 ബഹവസ്ത്ര ദസ്യവഃ |
 ആഭീരപ്രമുഖാഃ പാപാഃ
 പിബന്തി സലിലം മമ || 6.22.33 ||

തൈർന തത്സ്പർശനം പാപം
 സഹേയം പാപകർമഭിഃ |

അമോഘഃ ക്രിയതാം രാമ
അയം തത്ര ശരോത്തമഃ || 6.22.34 ||

തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
സാഗരസ്യ മഹാത്മനഃ |
മുമോച തം ശരം ദീപ്തം
പരം സാഗരദർശനാത് || 6.22.35 ||

തേന തൻമരുകാന്താരം
പൃഥ്വിവ്യാം കില വിശ്രുതം |
നിപാതിതഃ ശരോ യത്ര
വജ്രാശനിസമപ്രഭഃ || 6.22.36 ||

നനാദ ച തദാ തത്ര
വസുധാ ശൽയപീഡിതാ |
തസ്മാദ് വ്രണമുഖാത് തോയ -
മുത്പപാത രസാതലാത് || 6.22.37 ||

സ ബഭൂവ തദാ കൂപോ
വ്രണ ഇത്യേവ വിശ്രുതഃ |
സതതം ചോത്ഥിതം തോയം
സമുദ്രസ്യേവ ദൃശ്യതേ || 6.22.38 ||

അവദാരണശബ്ദശ്ച
ദാരുണഃ സമപദ്യത |
തസ്മാത് തദ് ബാണപാതേന
അപഃ കൃക്ഷിഷ്യശോഷയത് || 6.22.39 ||

വിഖ്യാതം ത്രിഷു ലോകേഷു
മരുകാന്താരമേവ ച |

ശോഷയിത്യാ തു തം കുക്ഷിം
രാമോ ദശരമാത്മജഃ || 6.22.40 ||

വരം തസ്മൈ ദദൗ വിദ്വാൻ
മരവ്യേമരവിക്രമഃ || 6.22.41 ||

പശവ്യശ്ചാൽപരോഗശ്ച
ഫലമൂലരസായുതഃ |
ബഹുസ്നേഹോ ബഹുക്ഷീരഃ
സുഗന്ധീർവിവിധൗഷധിഃ || 6.22.42 ||

ഏവമേതൈശ്ച സംയുക്തോ
ബഹുഭിഃ സംയുതോ മരുഃ |
രാമസ്യ വരദാനാച്ച
ശിവഃ പന്ഥാ ബഭൂവ ഹ || 6.22.43 ||

തസ്മിൻ ദഗ്ധേ തദാ കുക്ഷൗ
സമുദ്രഃ സരിതാം പതിഃ |
രാഘവം സർവശാസ്ത്രജ്ഞൈ -
മിദം വചനമബ്രവീത് || 6.22.44 ||

അയം സൗമ്യ നലോ നാമ
തനയോ വിശ്വകർമ്മണഃ |
പിത്രാ ദത്തവരഃ ശ്രീമാൻ
പ്രീതിമാൻ വിശ്വകർമ്മണഃ || 6.22.45 ||

ഏഷ സേതും മഹോത്സാഹഃ
കരോതു മയി വാനരഃ |
തമഹം ധാരയിഷ്യാമി
യഥാ ഹ്യേഷ പിതാ തഥാ || 6.22.46 ||

ഏവമുക്തോദധിർനഷ്ടഃ
 സമുത്ഥായ നലസ്തതഃ |
 അബ്രവീദ് വാനരശ്രേഷ്ഠോ
 വാക്യം രാമം മഹാബലം || 6.22.47 ||

അഹം സേതും കരിഷ്യാമി
 വിസ്തീർണേ മകരാലയേ |
 പിതൃഃ സാമർഥ്യമാസാദ്യ
 തത്ത്വമാഹ മഹോദധിഃ || 6.22.48 ||

ദണ്ഡ ഏവ വരോ ലോകേ
 പുരുഷസ്യേതി മേ മതിഃ |
 ധിക് ക്ഷമാമകൃതജ്ഞേഷു
 സാന്ത്വം ദാനമമാപി വാ || 6.22.49 ||

അയം ഹി സാഗരോ ഭീമഃ
 സേതുകർമ്മദിദൃക്ഷയാ |
 ദദൗ ദണ്ഡഭയാദ് ഗാധം
 രാഘവായ മഹോദധിഃ || 6.22.50 ||

മമ മാതുർവരോ ദത്തോ
 മന്ദരേ വിശ്വകർമ്മണാ |
 മയാ തു സദ്യശഃ പുത്ര -
 സ്തവ ദേവി ദവിഷ്യതി || 6.22.51 ||

ഔരസസ്തസ്യ പുത്രോഽഹം
 സദ്യശോ വിശ്വകർമ്മണാ |
 സ്താരിതോഽസ്ത്യഹമേതേന
 തത്ത്വമാഹ മഹോദധിഃ |

ന ചാപ്യഹമനുകുക്തോ വഃ
പ്രബ്രൂയാമാത്മനോ ഗുണാൻ || 6.22.52 ||

സമർഥശ്ചാപ്യഹം സേതും
കർതും വൈ വരുണാലയേ |
തസ്മാദദ്വൈവ ബധ്നന്തു
സേതും വാനരപുംഗവാഃ || 6.22.53 ||

തതോ വിസൃഷ്ടാ രാമേണ
സർവതോ ഹരിപുംഗവാഃ |
ഉത്പേതതുർമഹാരൺയം
ഹൃഷ്ടാഃ ശതസഹസ്രശഃ || 6.22.54 ||

തേ നഗാൻ നഗസങ്കാശാഃ
ശാഖാമൃഗഗണർഷഭാഃ |
ബഭഞ്ജുഃ പാദപാൻസൂത്ര
പ്രചകർഷുശ്ച സാഗരം || 6.22.55 ||

തേ സാലൈശ്ചാശ്വകർണൈശ്ച
ധവൈർവംശൈശ്ച വാനരാഃ |
കുടജൈരർജുനൈസ്താലൈ -
സ്തീലകൈസ്തീനീശൈരപി || 6.22.56 ||

ബിൽവകൈഃ സപ്തപർണൈശ്ച
കർണികാരൈശ്ച പുഷ്പിതൈഃ |
ചൂതൈശ്ചാശോകവൃക്ഷൈശ്ച
സാഗരം സമപൂരയൻ || 6.22.57 ||

സമുലാശ്ച വിമുലാശ്ച
പാദപാൻ ഹരിസത്തമാഃ |

ഇന്ദ്രകേതുനിവോദ്യദ്യ
പ്രജഹൂർവാനരാസ്തരൂൻ || 6.22.58 ||

താലാൻ ദാഡിമഗുൽമാംശ്ച
നാരികേലവിഭീതകാൻ |
കരീരാൻ ബകുലാൻ നിംബാൻ
സമാജഹൂരിതസ്തതഃ || 6.22.59 ||

ഹസ്തിമാത്രാൻ മഹാകായാഃ
പാഷാണാംശ്ച മഹാബലാഃ |
പർവതാംശ്ച സമുത്പാദ്യ
യന്ത്രൈഃ പരിവഹന്തി ച || 6.22.60 ||

പ്രക്ഷിപ്യമാണൈരചലൈഃ
സഹസാ ജലമുദ്ധ്യതം |
സമുത്സസർപ ചാകാശ -
മവാസർപത് തതഃ പുനഃ || 6.22.61 ||

സമുദ്രം ക്ഷോഭയാമാസു -
ർനിപതന്തഃ സമന്തതഃ |
സൂത്രാൺയന്യേ പ്രഗൃഹ്ണന്തി
ഹ്യായതം ശതയോജനം || 6.22.62 ||

നലശ്ചക്രേ മഹാസേതും
മധ്യേ നദനദീപതേഃ |
സ തദാ ക്രിയതേ സേതു -
ർവാനരൈർഘോരകർമഭിഃ || 6.22.63 ||

ദണ്ഡാനന്യേ പ്രഗൃഹ്ണന്തി
വിചിൻവന്തി തമാപരേ |

വാനരൈഃ ശതശസ്ത്ര
രാമസ്യാജ്ഞാപുരഃസരൈഃ || 6.22.64 ||

മേഘാഭൈഃ പർവതാഭൈശ്ച
ത്യുണൈഃ കാഷ്ഠൈർബബന്ധിരേ |
പുഷ്പിതാഗ്രൈശ്ച തരുഭിഃ
സേതും ബധ്നന്തി വാനരാഃ || 6.22.65 ||

പാഷാണാശ്ച ഗിരിപ്രഖ്യാൻ
ഗിരീണാം ശിഖരാണി ച |
ദ്യശ്യന്തേ പരിധാവന്തോ
ഗൃഹ്യ ദാനവസന്നിഭാഃ || 6.22.66 ||

ശിലാനാം ക്ഷിപ്യമാണാനാം
ശൈലാനാം തത്ര പാത്യതാം |
ബഭൂവ തുമുലഃ ശബ്ദ -
സ്തദാ തസ്മിൻ മഹോദധൗ || 6.22.67 ||

കൃതാനി പ്രഥമേനാഹ്നാ
യോജനാനി ചതുർദശ |
പ്രഹൃഷ്ടൈർഗജസങ്കാശൈഃ -
സ്ത്വരമാണൈഃ പ്ലവംഗമൈഃ || 6.22.68 ||

ദ്വിതീയേന തമൈവാഹ്നാ
യോജനാനി തു വിംശതിഃ |
കൃതാനി പ്ലവഗൈസ്തുർണം
ഭീമകായൈർമഹാബലൈഃ || 6.22.69 ||

അഹ്നാ തൃതീയേന തഥാ
യോജനാനി തു സാഗരേ |

ത്വരമാണൈർമഹാകായൈ -
രേകവിംശതിരേവ ച || 6.22.70 ||

ചതുർഥേന തഥാ ചാഹ്നാ
ദ്വാവിംശതിരഥാപി വാ |
യോജനാനി മഹാവേഗൈഃ
കൃതാനി ത്വരിതൈസ്തതഃ || 6.22.71 ||

പഞ്ചമേന തഥാ ചാഹ്നാ
പ്ലവഗൈഃ ക്ഷിപ്രകാരിഭിഃ |
യോജനാനി ത്രയോവിംശത്
സുവേലമധികൃത്യ വൈ || 6.22.72 ||

സ വാനരവരഃ ശ്രീമാൻ
വിശ്വകർമാത്മജോ ബലീ |
ബബന്ധ സാഗരേ സേതും
യഥാ ചാസ്യ പിതാ തഥാ || 6.22.73 ||

സ നലേന കൃതഃ സേതൂഃ
സാഗരേ മകരാലയേ |
ശുശുഭേ സുഭഗഃ ശ്രീമാൻ
സ്യാതീപഥ ഇവാംബരേ || 6.22.74 ||

തതോ ദേവാഃ സഗന്ധർവാഃ
സിദ്ധാശ്ച പരമർഷയഃ |
ആഗമ്യ ഗഗനേ തന്ഥു -
ർദ്രഷ്ടുകാമാസ്തദദ്ഭുതം || 6.22.75 ||

ദശയോജനവിസ്തീർണം
ശതയോജനമായതം |

ദദ്യശൂർഭേവഗന്ധർവാ
നലസേതും സുദുഷ്കരം || 6.22.76 ||

ആപ്സവന്തഃ പ്സവന്തശ്ച
ഗർജന്തശ്ച പ്സവംഗമാഃ |
തമചിന്ത്യമസഹ്യം ച
ഹൃദ്ഭൂതം ലോമഹർഷണം || 6.22.77 ||

ദദ്യശുഃ സർവഭൂതാനി
സാഗരേ സേതുബന്ധനം |
താനി കോടിസഹസ്രാണി
വാനരാണാം മഹൗജസാം || 6.22.78 ||

ബധ്നന്തഃ സാഗരേ സേതും
ജഗ്മുഃ പാരം മഹോദധേഃ |
വിശാലഃ സുകൃതഃ ശ്രീമാൻ
സുഭൂമിഃ സുസമാഹിതഃ || 6.22.79 ||

അശോഭത മഹാൻ സേതുഃ
സീമന്ത ഇവ സാഗരേ |
തതഃ പാരേ സമുദ്രസ്യ
ഗദാപാണിർവിഭീഷണഃ || 6.22.80 ||

പരേഷാമഭിഘാതാർഥ -
മതിഷ്ഠത് സചിവൈഃ സഹ |
സുഗ്രീവസ്തു തതഃ പ്രാഹ
രാമം സത്യപരാക്രമം || 6.22.81 ||

ഹനുമന്തം ത്വമാരോഹ
അംഗദം ത്വഥ ലക്ഷ്മണഃ |

അയം ഹി വിപുലോ വീര
സാഗരോ മകരാലയഃ || 6.22.82 ||

വൈഹായസൗ യുവാമേതൗ
വാനരൗ ധാരയിഷ്യതഃ |
അഗ്രതസ്തസ്യ സൈന്യസ്യ
ശ്രീമാൻ രാമഃ സലക്ഷ്മണഃ || 6.22.83 ||

ജഗാമ ധൻവീ ധർമാത്മാ
സുഗ്രീവേണ സമൻവിതഃ |
അന്യേ മധ്യേന ഗച്ഛന്തി
പാർശ്വതോന്യേ പ്ലവംഗമാഃ || 6.22.84 ||

സലിലം പ്രപതന്ത്യന്യേ
മാർഗമന്യേ പ്രപേദിരേ |
കേചിദ് വൈഹായസഗതാഃ
സുപർണാ ഇവ പുഷ്പുവുഃ || 6.22.85 ||

ഘോഷേണ മഹതാ ഘോഷം
സാഗരസ്യ സമുച്ഛിതം |
ഭീമമന്തർദ്ദധേ ഭീമാ
തരന്തി ഹരിവാഹിനീ || 6.22.86 ||

വാനരാണാം ഹി സാ തീർണാ
വാഹിനീ നലസേതുനാ |
തീരേ നിവിവിശേ രാജേന്താ
ബഹുമൂലഫലോദകേ || 6.22.87 ||

തദദ്ഭുതം രാഘവകർമ്മ ദുഷ്കരം
സമീക്ഷ്യ ദേവാഃ സഹ സിദ്ധചാരണൈഃ |

ഉപേത്യ രാമം സഹസാ മഹർഷിഭി -

സ്തമദ്യഷിഞ്ചൻ സുശുഭൈർജ്ജലൈഃപൃഥക് || 6.22.88 ||

ജയന്ത്യ ശത്രുൻ നരദേവ മേദിനീം

സസാഗരാം പാലയ ശാശ്വതീഃ സമാഃ |

ഇതീവ രാമം നരദേവസത്കൃതം

ശുഭൈർവചോദിർവിവിധൈരപൂജയൻ || 6.22.89 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

യുദ്ധകാണ്ഡേ ദ്വാവിംശഃ സർഗഃ ||